

UCHWAŁA NR XXXVIII/320/2017

**Rady Gminy Tworóg
z dnia 28 grudnia 2017**

w sprawie przyjęcia gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2018 - 2020

Na podstawie art.18 ust.2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity D.U. z 2016r., poz. 446 z późn. zm.), oraz art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015r., poz. 1390)

Rada Gminy Tworóg

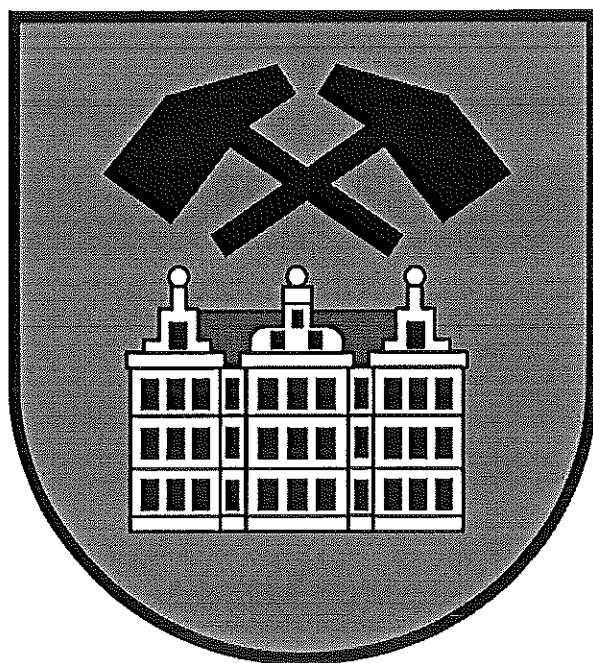
u c h w a ł a

1. Zatwierdzić do realizacji w latach 2018-2020 gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie stanowiący załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.
2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Tworóg.
3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2018r.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Tworóg

Lukasz Ziob
Lukasz Ziob

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W
RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W
RODZINIE
W GMINIE TWORÓG
NA LATA 2018 – 2020**

Tworóg

SPIS TREŚCI:

I OGÓLNA CHARAKTRYSTYKA PRZEMOCY W RODZINIE

1. WPROWADZENIE
2. FORMY PRZEMOCY W RODZINIE
3. CYKLE I DYNAMIKA PRZEMOCY W RODZINIE
4. MITY I STEREOTYPY DOTYCZĄCE PRZEMOCY W RODZINIE
5. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU

II DIAGNOZA

1. CHARAKTERYSTYKA GMINY TWORÓG
2. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE TWORÓG
 - 2.1 DANE KOMISARIATU POLICJI W TWOROGU
 - 2.2 DANE GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W TWOROGU
 - 2.3 DANE GMINNEGO ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO
3. PODSUMOWANIE

III CELE PROGRAMU

1. CEL GŁÓWNY PROGRAMU
2. SZCZEGÓŁOWE CELE PROGRAMU
3. ZAKŁADANE REZULTATY

IV DZIAŁANIA PROWADZĄCE DO REALIZACJI CELÓW

V ZASOBY UMOŻLIWIAJĄCE REALIZACJĘ PROGRAMU ORAZ BUDOWĘ GMINNEGO SYSTEMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

1. ZASOBY INSTYTUCJONALNE
2. ZASOBY KADROWE
3. WSPÓŁPRACA
4. ZAGROŻENIA W REALIZACJI ZADAŃ

VI MONITORING I SPRAWOZDAWCZOŚĆ

VII ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

I. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE

1. WPROWADZENIE

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem trudnym do zdiagnozowania. Rozmiar i szkodliwość tego zjawiska wskazuje, że jest to jeden z szczególnie ważnych problemów społecznych w Polsce. Wymaga od specjalistów podjęcia dobrze zorganizowanych i zaplanowanych działań głównie w sferze prewencji, edukacji, zdrowia, prawa i pracy socjalnej. Niniejszy program nakreśla jedynie ramy i kierunki działań, które podejmowane będą w obrębie kompetencji zaangażowanych w jego realizację podmiotów oraz lokalnych rozwiązań dostosowanych do specyfiki potrzeb w dziedzinie przeciwdziałania przemocy w rodzinie występujących na terenie Gminy Tworóg.

Zdefiniowanie zjawiska przemocy w rodzinie nie jest proste. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie definiuje przemoc w rodzinie jako *„jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny [*], w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”*.

* Ustawa jako członka rodziny definiuje *„osobę najbliższą w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.), a także inną osobę wspólnie zamieszkującą lub gospodarującą”*. Jednocześnie ustawa określa zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie oraz osób ją stosujących.

Przemocą w rodzinie jest każde zachowanie skierowane wobec osoby bliskiej, którego celem jest utrzymanie nad nią kontroli i władzy. Wykorzystuje przewagę sił. Działanie przeciwko członkowi rodziny narusza jego godność oraz podstawowe prawa i wolność, powoduje cierpienie i szkody. Przemoc w rodzinie charakteryzuje się intencjonalnością – jest zamierzonym, celowym działaniem człowieka nakierowanym na kontrolowanie i podporządkowanie drugiej osoby, odbywa się w warunkach nierównowagi sił, sprawca ma i wykorzystuje przewagę (fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną) nad ofiarą, prowadzi do naruszenia jej podstawowych praw i wolności, powoduje cierpienie oraz naraża ją na utratę zdrowia i życia.

W świetle polskiego prawa karnego przemoc w rodzinie stanowi przestępstwo zagrożone karą pozbawienia wolności o czym mówi art.207:

§1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§2. Jeżeli czyn określony w § 1 połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§3. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1 lub 2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

2. FORMY PRZEMOCY W RODZINIE

1. przemoc fizyczna;
2. przemoc psychiczna;
3. przemoc seksualna;
4. zaniedbanie;
5. przemoc ekonomiczna.

Przemoc fizyczna - jej celem jest zadanie ofierze bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie jej życia. Objawia się najczęściej poprzez popychanie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką lub pięściami, parzenie, polanie kogoś substancjami żrącymi itp.

Przemoc psychiczna – to zachowanie, którego celem jest zmniejszanie poczucia własnej wartości u ofiary, wzbudzanie w niej strachu. Objawia się poprzez wyśmiewaniem poglądów religijnych, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie, ograniczanie kontaktu), domaganie się posłuszeństwa, ograniczenie snu, pożywienia, stosowanie gróźb itp.

Przemoc seksualna – to zachowanie zmuszające ofiarę do podjęcia niechcianych zachowań seksualnych. Objawia się wymuszaniem pożycia seksualnego, wymuszanie niechcianych pieszczot i praktyk seksualnych, sadystyczne formy pożycia seksualnego, wymuszanie seksu z osobami trzecimi itp.

Zaniedbanie – jest rozumiane jako niezapewnienie lub uniemożliwienie zaspokojenia potrzeb jednostce zależnej. Zaniedbanie dotyczy dzieci, ale i osób dorosłych, cierpiących na różne choroby, uniemożliwiające im normalne funkcjonowanie. Obejmuje również osoby, które z powodu podeszłego wieku potrzebują wsparcia (w tym także emocjonalnego) oraz osoby z zaburzeniami psychicznymi. Istnieją 2 rodzaje zaniedbania:

1. zaniedbanie fizyczne – brak należytej opieki w tym lekarskiej, wszelkie zaniedbania fizyczne ofiary. Jest szczególnie dolegliwa dla dzieci oraz dla osób zależnych od opieki domowników;
2. zaniedbanie psychiczne – obojętność, nieokazywanie pozytywnych uczuć, lekceważenie emocjonalne, lekceważenie psychicznych potrzeb ofiary (w tym materialnych).

Przemoc ekonomiczna - to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy. Objawia się odbieraniem zarobionych pieniędzy,

uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, nie zaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych itp.

3. CYKLE I DYNAMIKA PRZEMOCY W RODZINIE

Dla lepszego zrozumienia dlaczego tak trudno osobom doznającym przemocy zmienić swoją sytuację, ważne jest przyjrzenie się relacji między sprawcą, a ofiarą przemocy. Zdecydowana większość ofiar nie doświadcza przemocy w sposób ciągły. Przemoc ma bowiem cykliczny charakter. Występowanie tych cykli pomaga wyjaśnić proces wiktylizacji (stawania się ofiarą) osób doznających przemocy, a także pojawiający się w ich zachowaniu syndrom wyuczonej bezradności.

W cyklu przemocy występują 3 niezależne fazy, zmienne pod względem swej intensywności i czasu trwania:

1. *faza narastania napięcia* – początkiem cyklu jest zwykle wyczuwany wzrost napięcia, narastają sytuacje konfliktowe. Przyczyny mogą tkwić poza rodziną, czasem są to drobne nieporozumienia, błahostki, powodujące dalszy wzrost napięcia. Zaczyna pojawiać się agresja.
2. *faza ostrej przemocy* – następuje wybuch agresji, sprawca przemienia się w kata, może dokonać strasznych czynów, nie zwracając uwagi na krzywdę innych. W tej fazie najczęściej dochodzi do interwencji, ofiary w afekcie decydują się wezwać pomoc, czy złożyć skargę.
3. *faza miodowego miesiąca* – to czas skruchy i okazywania miłości. Sprawca zaczyna uświadamiać sobie, co się wydarzyło. Próbuje załagodzić sytuację, przeprosza, obiecuje poprawę, staje się uczynny i miły. Pozwala ofiarom uwierzyć, że to się więcej nie powtórzy. Ofiary natomiast wierzą wbrew zdrowemu rozsądkowi, bo w głębi serca tego właśnie pragną i nawet jeśli wcześniej były gotowe uciec, teraz zostają. Sprawca nie jest w stanie długo pełnić takiej roli, z jakiegoś powodu znowu narasta napięcie i wszystko zaczyna się powtarzać.

Takie cykle mogą trwać wiele lat. Przemoc z czasem się nasila, za każdym razem jest gorzej. Fazy narastania napięcia stają się coraz częstsze, fazy ostrej przemocy coraz groźniejsze i dłuższe, a fazy miodowego miesiąca krótsze i mniej intensywne. Sprawca zwykle zaczyna od uszczypliwej uwagi, lekkiego popchnięcia, ostrego przekleństwa, aby skończyć na ciężkim uszkodzeniu ciała, wymyślnych psychicznych torturach, trwałym okaleczeniu, czy zabójstwie.

BŁĘDNE KOŁO PRZEMOCY

4. MITY I STEREOTYPY DOTYCZĄCE ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE

Wiele społeczeństw, czy środowisk nie reaguje na problem przemocy w rodzinie, wyrażając tym samym zgodę na przemoc. Jest to wynikiem funkcjonujących w świadomości społecznej mitów i stereotypów na temat przemocy, które pokazują fałszywy obraz problemu. Mity i stereotypy usprawiedliwiają stosowanie przemocy, służą do ukrycia czy zbagatelizowania problemu, przez co utrudniają prawidłowe reagowanie na akty brutalności czy okrucieństwa wobec bliskich. Dają sprawcy sygnał o społecznym przyzwoleniu na przemoc, umacniają w nim pewność siebie i poczucie bezkarności, zniewalając ofiarę przemocy i zmuszając ją do milczenia. Dobrze aby ofiary miały świadomość, co jest mitem i stereotypem, aby nie ulegać fałszywym przekonaniom odbierającym siłę do walki o lepsze życie:

1. przemoc w rodzinie to sprawa prywatna, nikt nie powinien się wtrącać;
2. przemoc zdarza się tylko w rodzinach z marginesu społecznego;
3. przemoc jest wtedy, gdy są widoczne ślady na ciele ofiar;
4. jeśli ktoś jest bity to znaczy, że sobie na to zasłużył;
5. policja nie powinna interweniować w sprawach rodzinnych;
6. ofiary przemocy w rodzinie akceptują przemoc;
7. to był jednorazowy incydent, który nigdy się nie powtórzy;
8. gdyby ofiara naprawdę cierpiała, odeszłaby od sprawcy;
9. przyczyną przemocy w rodzinie jest alkohol;
10. gwałt w małżeństwie nie istnieje;

11. osoby używające przemocy muszą być chore psychicznie;
12. nie ujawnia się tajemnic rodzinnych;
13. nie można zmienić swego przeznaczenia.

Przemoc w rodzinie zawsze jest działaniem destrukcyjnym. Dlatego tak ważne jest, aby na nią reagować.

Pomoc ofiarom przemocy obejmuje bardzo szeroki obszar działań. Strategicznym celem pomagania jest działanie zmierzające do odbudowy „konstruktywnej mocy” drugiego człowieka, która wyrażałaby się nie tylko w dostarczeniu wiedzy na temat przemocy, lecz bardziej w wewnętrznym przekonaniu osoby o własnej kompetencji i prawie do godności. Jest to pomoc interdyscyplinarna – ofiara ma możliwość skorzystania z pomocy wielu służb, których obowiązkiem jest udzielenie jej wsparcia. Ofiary przemocy mogą skorzystać ze wsparcia w punktach konsultacyjnych, schroniskach, dzwoniąc do telefonu zaufania, mogą zostać objęte pomocą w ramach Niebieskiej Karty. Mogą również skorzystać ze wsparcia psychologicznego i terapii.

Zapobieganie przemocy wymaga wieloaspektowych działań. Samo karanie sprawcy niewiele daje – nie zmienia jego sposobu myślenia i działania. Po odbyciu kary wraca on do domu i najczęściej podejmuje stary sposób zachowania wiążący się ze stosowaniem przemocy. Należy zatem działania zapobiegające prowadzić wielotorowo: od profilaktyki po pracę z ofiarami przemocy i jej sprawcami.

5. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2020 jest realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity: Dz.U. z 2016r., poz.487),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity: Dz.U. z 2015r., poz.1390),
- Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tekst jednolity: Dz.U. z 2016r., poz.930).

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2020 jako zadanie wynikające z art.6 ust.2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie jest zgodny z założeniami Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Tworóg, Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020 oraz Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020.

Dokumenty spójne z programem to:

- Ustawa z dnia 25 lutego 1964r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. z 2015r., poz. 2082 z późn. zm.),

- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks karny (tekst jednolity Dz.U. z 2016r. poz. 1137),
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks postępowania karnego (Dz.U. 1997, Nr 89, poz. 555 z późn.zm.),
- Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990r. o Policji (Dz.U. z 2015r., poz.355),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity: Dz.U. z 2016r., poz.224),
- Ustawa z dnia 27 lipca 2001r. o kuratorach sądowych (tekst jednolity: Dz.U. z 2014r., poz. 795 z późn.zm.)

II. DIAGNOZA

1. CHARAKTERYSTYKA GMINY TWORÓG

Gmina Tworóg położona jest w centralno-zachodniej części województwa śląskiego. Swym zasięgiem administracyjnym Gmina Tworóg obejmuje 10 miejscowości:

- Boruszowice
- Brynek
- Hanusek
- Koty
- Mikoleska
- Nowa Wieś Tworoska
- Połomia
- Świniowice
- Tworóg
- Wojska

Tworóg stanowi centrum Gminy tu znajduje się siedziba władz Gminy oraz gminne ośrodki: zdrowia, oświaty i kultury.

Powierzchnia Gminy Tworóg wynosi: 12.492 ha

TABELA I szczegółowe dane na temat liczby ludności:

	Liczba ludności ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Ludność w wieku 0-6 lat	Ludność w wieku 7-15lat	Ludność w wieku 16-20lat	Ludność w wieku 21-60lat	Ludność w wieku 61-81lat	Powyżej 81
Liczba	7911	3843	4068	507	682	404	4622	1377	319
%	100%	49%	51%	6,5%	9%	5%	58%	17,5%	4%

źródło: dane Urzędu Gminy w Tworogu

2. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE TWORÓG

W celu właściwego zaplanowania działań pomocowych i ich realizacji niezbędne jest dokonanie analizy zjawiska przemocy na terenie naszej gminy. Wśród problemów społecznych w naszej gminie obok ubóstwa, bezrobocia, alkoholizmu i niepełnosprawność występuje zjawisko przemocy domowej. Dane dotyczące tego zjawiska gromadzone są przez Komisariat Policji w Tworogu, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Tworóg, działający przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Tworogu oraz przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Tworogu.

2.1 DANE KOMISARIATU POLICJI W TWOROGU

TABELA II wykaz interwencji Policji oraz podejmowanych postępowań w związku z przemocą w rodzinie na terenie Gminy Tworóg w latach 2012 – październik 2017

Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017 do X
Liczba interwencji domowych ogółem	18	78	38	54	57	58
Liczba interwencji domowych w związku z przemocą (wszczęcie procedury NK)	6	6	6	12	7	4
W tym: izolowanie sprawców	5	2	4	6	5	3
Wnioski do GKRPA dot. sprawców przemocy	b. danych	b. danych	2	6	2	2
Liczba wszczętych postępowań w związku z podejrzeniem przestępstwa z art. 207§1 kk	3	8	2	5	1	0

Źródło: dane Komisariatu Policji w Tworogu

Powyższa tabela przedstawia wykaz interwencji Policji oraz podejmowanych postępowań w związku z przemocą w rodzinie w latach 2012 do październik 2017. Z danych przedstawionych w tabeli wynika, iż najwięcej interwencji domowych, które kończyły się założeniem Procedury „Niebieskie Karty” odnotowano w 2015r. – 12. W pozostałych latach liczba ta wahała się między 4-7. Również w 2015r. najwyższa była liczba wniosków skierowanych do GKRPA -6 wniosków. Z kolei w 2013r. wszczętych zostało 8 postępowań w związku z podejrzeniem przestępstwa z art. 207§1kk. W pozostałych latach liczba ta wynosiła między 0 – 5 postępowań. Najwięcej interwencji domowych odnotowano w 2013r. – 78 interwencji.

2.2 DANE GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W TWOROGU

TABELA III liczba rodzin którym przyznano pomoc w związku z występowaniem przemocy

Rok	2012	2013	2014	2015	2016
Liczba rodzin	2	3	4	4	7
Liczba osób w rodzinach	6	14	16	17	21

Źródło: dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tworogu

W powyższej tabeli przedstawiono dane dotyczące liczby osób/rodzin, która uzyskała pomoc z GOPS w związku z występowaniem przemocy. Z danych wynika, iż najwięcej takich rodzin GOPS odnotował w 2016r.: 7 rodzin, 21 osób.

2.3 DANE GMINNEGO ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO

TABELA IV liczba procedur „Niebieskie Karty” prowadzonych przez Gminny Zespół Interdyscyplinarny

Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017 do X
Liczba NK które wpłynęły do Przewodniczącego Zespołu	9	9	8	13	7	3
Liczba aktywnych NK	11	13	15	16	18	12
Liczba zakończonych NK	7	3	8	6	9	2

Źródło: dane Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego

Z danych zawartych w tabeli wynika, iż w 2015r. założonych zostało najwięcej Procedur „Niebieskie Karty” –13. Dane są spójne z danymi uzyskanym z Komisariatu Policji w Tworogu, gdzie w 2015r. miało miejsce najwięcej interwencji domowych, które kończyły się wszczęciem procedury „NK”. Największą liczbę aktywny „Niebieskich kart” odnotowano w 2016r., w tym samym roku najwyższa liczba procedur została zakończona z różnych przyczyn.

WYKRES I

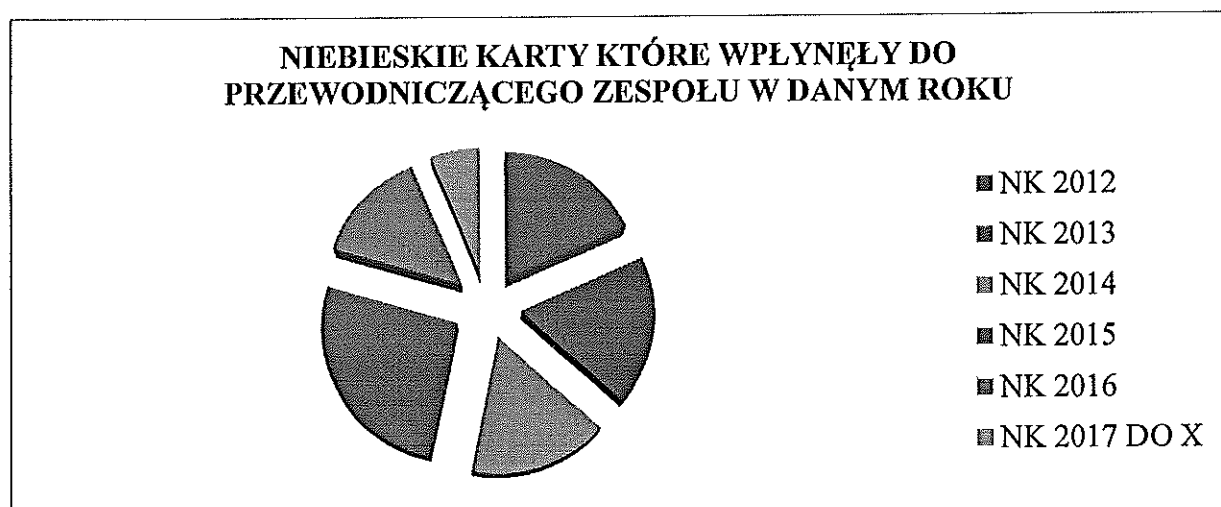

TABELA V liczba osób objętych pomocą grup roboczych

Rok	2014	2015	2016
Liczba osób objętych pomocą grup roboczych ogółem	50	48	51
W tym : kobiety	19	17	16
Mężczyźni	15	21	19
Dzieci	16	10	16

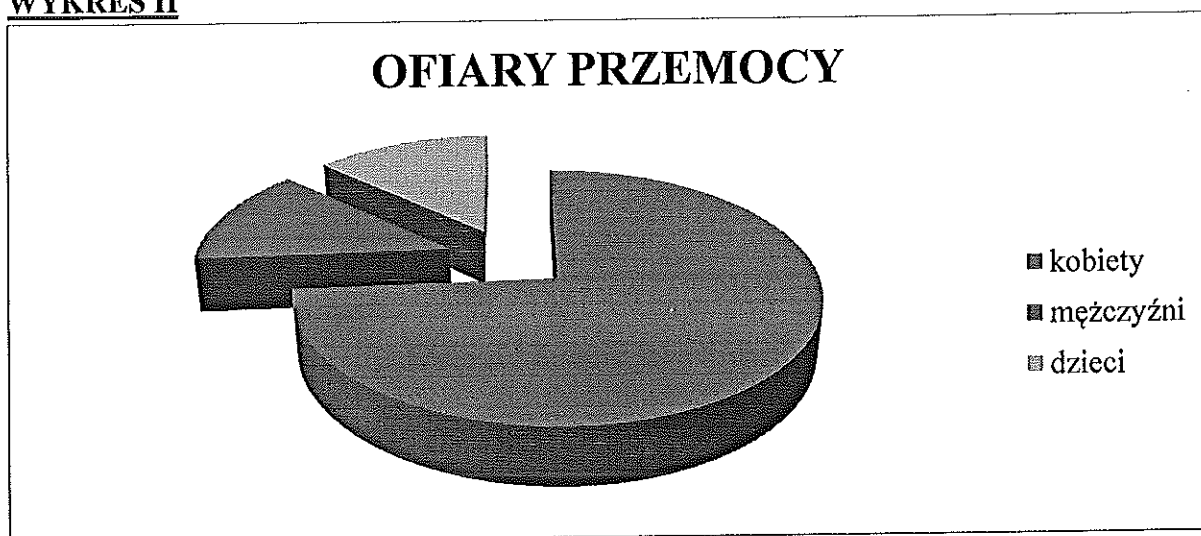
Źródło: dane Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego

TABELA V liczba ofiar i sprawców przemocy domowej

Rok	2014	2015	2016	2017 do X
Liczba ofiar przemocy ogółem	15	23	24	16
w tym : kobiety	13	15	17	13
Mężczyźni	2	4	3	1
Dzieci	0	4	4	2
Liczba sprawców przemocy ogółem	14	16	18	12
w tym: kobiety	1	2	1	1
mężczyźni	13	14	17	11

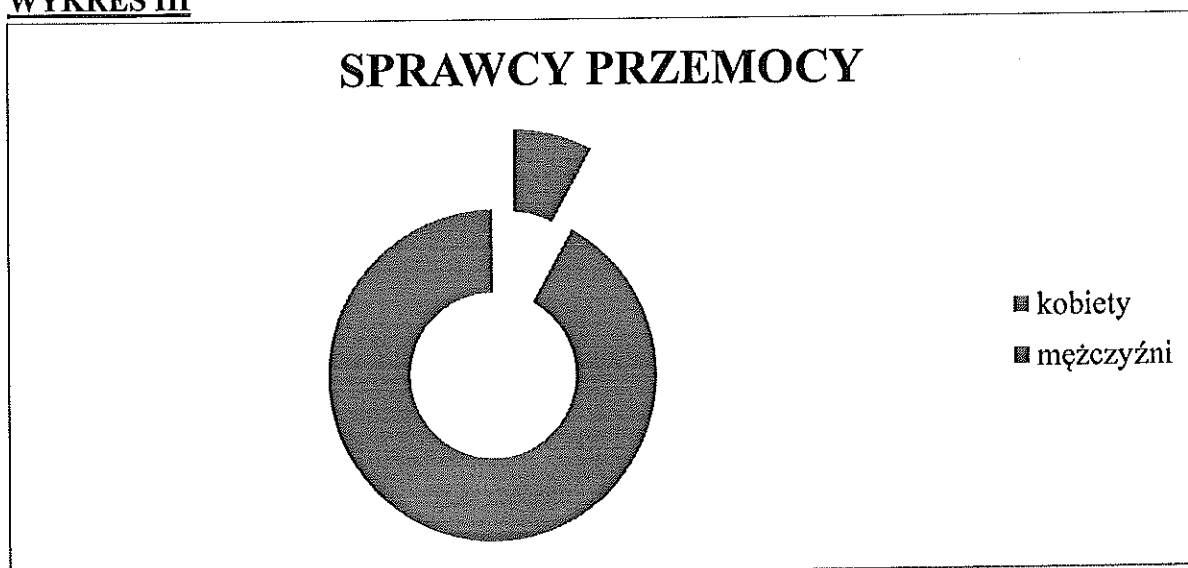
Tabela nr V przedstawia liczbę ofiar i sprawców przemocy domowej z podziałem na płeć. Dodatkowo wyodrębniono dzieci jako ofiary przemocy domowej. Z powyższych danych wynika, iż w latach 2015 i 2016 odnotowano najwięcej ofiar przemocy domowej. 2015r. - 23 ofiary, 2016r. - 24 ofiary. Głównie ofiarami przemocy były kobiety. Liczba ofiar mężczyzn i dzieci klasyfikuje się na tym samym poziomie. Podobnie wygląda sprawa sprawców przemocy, największa liczba sprawców odnotowana została w 2015 i 2016r. z tą różnicą, że sprawcami przemocy w głównej mierze byli mężczyźni. W 2015r. - 16 sprawców mężczyzn, w 2016r. - 18. Z kolei kobiet sprawców przemocy w wymienionych latach odnotowano 2 i 1.

WYKRES II

Powyższy wykres obrazuje jaki % danej grupy społecznej (kobiety, mężczyźni, dzieci) w latach 2014 do października 2017 był ofiarami przemocy domowej. W wybranych latach ogólna liczba ofiar przemocy wynosiła 78 osób z czego 58 ofiar to kobiety, 10 mężczyźni i 10 dzieci. Jaki widać znaczna większość ofiar, bo aż 74% to kobiety i po 13% mężczyźni i dzieci.

WYKRES III

Powyższy wykres obrazuje jaki % danej grupy społecznej (kobiety, mężczyźni) w latach 2014 do października 2017 był sprawcami przemocy domowej. W wybranych latach ogólna liczba sprawców przemocy wynosiła 60 osób z czego 55 sprawców to mężczyźni, 5 kobiety. Jak widać znaczna większość sprawców, bo aż 92% to mężczyźni, a 8% to kobiety.

3. PODSUMOWANIE

Trudno jest w sposób jednoznaczny określić rozmiary zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy Tworóg, w związku z występowaniem przemocy ukrytej. Przemoc ukryta to przemoc, która ma miejsce wewnątrz rodziny i nie została ujęta w statystykach z powodu braku wiedzy na jej temat. Społeczność Gminy Tworóg, to społeczność wiejska, co dodatkowo potęguje funkcjonowanie w świadomości mieszkańców mitów i stereotypów dotyczących przemocy. Dlatego ofiary często godzą się na przemoc i nie ujawniają nikomu swoich problemów. Z posiadanych danych wynika, iż w naszej gminie ofiarami przemocy są głównie osoby zależne od innych, a więc kobiety i dzieci. Zależność ofiar od sprawców może mieć różny wymiar (fizyczny, psychiczny i ekonomiczny). Ofiary przemocy, to osoby słabe fizycznie, psychicznie, o niskim poczuciu własnej wartości. Najczęstszym objawem u osób doświadczających przemocy jest wyuczona bezradność. Jest ona poddaniem się, zaprzestaniem działania. Bardzo często bezradność rozwija się na bazie życiowych doświadczeń. Ofiara przemocy, jeśli przez lata była poniżana i wykorzystywana, potrzebuje dużo czasu, aby odbudować świadomość swojej wartości. Bez odpowiedniego wsparcia ofiara przemocy nigdy nie zdobędzie się sama na odwagę, żeby przeciwstawić się stosowaniu wobec niej przemocy.

Statystyki wskazują, iż niewielki procent rodzin boryka się z problemem przemocy, jednak jest tak dlatego, ponieważ świadomość społeczności gminnej na temat przemocy oraz możliwości uzyskania wsparcia przez ofiary jest bardzo niska. Poniżej przedstawione zostaną cele niniejszego programu oraz działania, które będą prowadziły do realizacji założonych przez Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Tworogu celów, a tym samym przyczynią się do skutecznego przeciwdziałania przemocy, większej wykrywalności zjawiska przemocy domowej, zwiększenia się świadomości społecznej dot. form pomocy oraz miejsc, gdzie taką pomoc można uzyskać. Porównując dane zawarte w poprzednim Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Tworóg, świadomość społeczna dotycząca przemocy wzrosła. Obrazuje to liczba założonych „Niebieskich Kart”. Obecnie rocznie do Przewodniczącego Zespołu wpływa 8 „NK” (najwięcej 13) w poprzednich latach przed stworzeniem pierwszego Gminnego Programu, średnio zakładane były 3 „Niebieskie Karty” rocznie.

III. CELE PROGRAMU

1. CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie poprzez spójne działanie wszystkich służb oraz zwiększenie dostępności i skuteczności działań na rzecz osób uwięzionych w przemoc.

2. SZCZEGÓŁOWE CELE PROGRAMU:

1. edukacja społeczna i promocja postaw społecznych oraz działań wolnych od przemocy;
2. stworzenie organizacyjnych i kadrowych warunków do udzielenia profesjonalnej pomocy ofiarom, świadkom i sprawcom przemocy;
3. zwiększenie skuteczności działań wobec sprawców;
4. podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, poprawa skuteczności podejmowanych działań.

3. ZAKŁADANE REZULTATY:

1. zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie;
2. podniesienie wrażliwości społecznej wobec zjawiska przemocy w rodzinie;
3. zwiększenie dostępności pomocy rodzinom, w których stosowana jest przemoc;
4. zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
5. wzrost wiedzy dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie skutków stosowania przemocy w rodzinie;
6. wzmocnienie systemu wsparcia na rzecz ofiar przemocy w rodzinie;
7. zwiększenie dostępności do informacji o podmiotach udzielających wsparcia ofiarom przemocy domowej oraz o formach udzielanego wsparcia;
8. wzrost kwalifikacji kadr w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
9. zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

IV. DZIAŁANIA PROWADZĄCE DO REALIZACJI CELÓW

DZIAŁANIE 1

DIAGNOZOWANIE I MONITOROWANIE ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE:

1. opracowywanie diagnoz zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy;
2. funkcjonowanie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
3. monitorowanie istniejącej infrastruktury instytucji pomagających ofiarom i sprawcom przemocy domowej;
4. prowadzenie dokumentacji w sprawach przemocy domowej.

DZIAŁANIE 2

TWORZENIE GMINNEGO SYSTEMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

1. zapewnienie kompleksowej pomocy osobom/rodzinom doświadczającym przemocy

2. systematyczne zwoływanie posiedzeń Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
3. systematyczna edukacja społeczności Gminy Tworóg poprzez lokalne środki przekazu, która ma przede wszystkim na celu zwalczanie stereotypów utrudniających pomaganiu, a także uwrażliwienie na sytuację ofiar przemocy (drukowanie ulotek, plakatów, zamieszczanie w lokalnej prasie, na stronach internetowych i gablotach stałych informacji, kampanie informacyjne i edukacyjne, itp.);
4. motywowanie i kierowanie sprawców przemocy do wzięcia udziału w kompleksowym programie korekcyjnym dla sprawców przemocy domowej;
5. realizacja szkoleń podnoszących kwalifikacje i udoskonalających umiejętności poszczególnych służb w zakresie pracy z ofiarą i sprawcą przemocy.

DZIAŁANIE 3

PROWADZENIE PORADNICTWA I INTERWENCJI W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE:

1. Prowadzenie bezpłatnego poradnictwa prawnego, socjalnego i psychologicznego dla ofiar przemocy;
2. Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach w zakresie udzielania specjalistycznej pomocy ofiarom i sprawcom przemocy domowej w tym:
 1. udział w programach korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy domowej;
 2. poradnictwo psychologiczno-terapeutyczne;
 3. poradnictwo pedagogiczne;
 4. poradnictwo socjalne.
3. Współpraca z Tarnogórskim Ośrodkiem Terapii Uzależnień w Tarnowskich Górach.
4. Interwencyjne umieszczanie ofiar przemocy domowej w mieszkaniach chronionych i innych ośrodków działających w ramach pomocy ofiarom przemocy.
5. Stworzenie warunków umożliwiających ofiarom przemocy otrzymywanie w pierwszej kolejności mieszkań socjalnych.
6. Powoływanie i rozwiązywanie grup roboczych w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach, w składzie ustalonym w zależności od potrzeb.
7. Stosowanie procedury „Niebieska Karta”.

V. ZASOBY UMOŻLIWIAJĄCE REALIZACJĘ PROGRAMU ORAZ BUDOWĘ GMINNEGO SYSTEMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

1. ZASOBY INSTYTUCJONALNE:

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tworogu;

2. Komisariat Policji w Tworogu;
3. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Tworogu;
4. Gminny Ośrodek Kultury w Tworogu;
5. Gminne przedszkola;
6. Szkoły z terenu Gminy Tworóg;
7. Caritas Parafii Tworóg;
8. Świetlice działające na terenie gminy Tworóg realizujące zajęcia opiekuńczo-wychowawcze (Boruszowice, Koty, Nowa Wieś Tworoska, Świniowice, Połomia);

2. ZASOBY KADROWE:

1. pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tworogu;
2. funkcjonariusze Komisariatu Policji w Tworogu;
3. lekarze;
4. pielęgniarki środowiskowe;
5. Przedstawiciele Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
6. Przedstawiciele Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie;
7. pedagodzy;
8. psychologowie;
9. radca prawny;
10. kuratorzy sądowi.
11. opiekunowie świetlic środowiskowych

3. WSPÓŁPRACA Z INSTYTUCJAMI POMOCOWYMI:

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach,
2. Tarnogórski Ośrodek Terapii Uzależnień,
3. Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Tarnowskich Górach,
4. Sąd Rejonowy Tarnowskie Góry,
5. Powiatowy Urząd Pracy Tarnowskie Góry,
6. Noclegownia miejska dla bezdomnych
7. Doraźny punkt mobilny Ośrodka Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przestępstwem;

4. ZAGROŻENIA W REALIZACJI ZADAŃ:

- stereotypy panujące w środowisku na temat przemocy w rodzinie;
- brak współpracy sprawców przemocy rodziny w zakresie przewycięzania kryzysów;
- problem uzależnienia od alkoholu w rodzinach dotkniętych przemocą;
- brak odrębnego pomieszczenia dla prowadzenia rozmów ze sprawcą i ofiarą przemocy;

- brak bezpośredniego dostępu do poradnictwa specjalistycznego (prawnego, psychologicznego, psychiatrycznego itp.);
- zbyt mała współpraca interdyscyplinarna;
- brak motywacji finansowej dla członków zespołu interdyscyplinarnego;
- niewystarczająca ilość lokali umożliwiających w razie potrzeby odizolowanie ofiar przemocy od sprawców przemocy.

VI. MONITORING I SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Monitoring i sprawozdanie z realizacji programu będą dokonywane raz w roku w oparciu o dane Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego do końca marca każdego roku i przedstawione na sesji Rady Gminy

VII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie będzie finansowany ze środków własnych Urzędu Gminy Tworóg. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie jest zadaniem własnym gminy na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity: Dz.U.2016 poz.487) oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity: Dz.U.2015 poz.1390).

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Tworóg

Lukasz Ziob
Lukasz Ziob